

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Consolatio Desperantium, Seu Conciones De Magna Dei
erga Peccatores serio poenitentes, comitate**

Bosquier, Philippe

Coloniae, 1617

I. Quid Fverit Iste Motvs Misericordiæ in Deo; & quid inde in Publicanis, &
aliis peccatoribus consecutum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-56142](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-56142)

CONCIO SEXTA.

Thema. *καὶ ἰσπλαγχνίσθη.*
 Et misericordia motus.
 Et misertus est eius.

Græc. +
 Vulgata.
 Syriaca.

Facta repetitione,

Dicam
 hodie

I. *Quis fuerit iste motus misericordia in Deo; & quid inde in Publicanis & aliis peccatoribus secutum.*
 II. *Num fuerit aliqua remissio peccatorum sine iustificacione.*
 III. *Si non hoc, quid ergo fuerit.*
 Auc.

I.

QV ID FVERIT ISTE MOTVS MISE-
 ruordia in Deo; & quid inde in Publicanis, &
 aliis peccatoribus conse-
 cutum.

Q Via hodie parum nobis temporis superesse vi-
 deo, benevoli auditores, cum in diuino officio
 multa adhuc peragenda restēt, & iam multum
 temporis elapsū sit, absq; Prologomenis rem ipsam
 aggrediar, vt Domicellis sufficiens spatium residuum
 sit quo pro festi solemnitate, suaque deuotione com-
 modè reliquum diuini officij persoluant. Agite ita-
 que, ad rem ipsam veniamus.

Si queratur, quid fuerit motus iste in Deo, cū pro-
 digum, id est, publicanos & reliquos peccatores vi-
 ditine diutius vos sustineam, breuiter dicam.

* i. Fuit quadam abstinencia ab vltiori pœna tē-
 porali; suspētio virgarū & flagellorū; acceptatio gra-
 tuita

tuita pœnarum temporalium, quas Prodigus iam pertrulerat, & modo patiebatur à vindice Dei manu, vt sic aliquo modo solueret & capitale pœnarum restantium imminueret, maxime cum de præteritis doleat, meliora proponat, ad confessionem anhelet, ad satisfactionem se offerat, quamuis in domo paterna solium vt mercenarius receptus fuisset. Perinde est ac si Deus diceret Pauperiati, seruituti, fami, morbis, & angelis tortoribus:

Psal. 77.

Immissiones per angelos malos.

cessate, satis est: Sicuti iudex pro tribunali sedens si conspiciat furem iam dñi patienter verbera pertulisse, & omnem emendationem verbis & vultu pollicitum esse, licetorem inclamans ait, Heus mi homo, ferritum satis est, virgas abijce, iustitiæ satisfactum est, *Sat sanguinis haustum* Exemplum habemus in libris

Virgil.

2. Reg. 24.

Regum, vbi legitur: Cum extendisset manum suam angelus Domini super Ierusalem, vt disperderet eam, miserum est Dominus super afflictione, & ait Angelo percussente populum: Sufficit, nunc contine manum tuam, seu, iam cesset

1. Par. 21.

Scot. in 4.

d. 14. q. 1.

n. 1. & 5.

manus tua. Si enim iram Dei dicamus esse voluntatem vindictæ, vel ipsam vindictam, per hanc vel illam pœnam; non absurde nos facturos arbitror, si misericordiam Dei appellemus deliberatam resolutionem non puniendi amplius temporaliter; decretum inductionum punitionum, cessationem ab armis, propter animum peccatoris immutatum, & quia iam pœnæ eius in qualitate & quantitate peccatorum demeritis proportionabantur.

Apocal. 5.

Secundum mensuram delicti, erit & plagarum modus aut quando sua clementia & fauore facit, vt periret doctor, qui venam claudi iubet postquam satis sanguinis effluxit pro huius & alterius complexione, vel pro hoc aut illo desolato.

Iam cesset manus tua.

Sat sanguinis haustum est.

* 2. Fuit quædam complacentia Dei quam habuit super eius patientia in aduersis, attritione bono proposito, resurrectione à lapsu, accessu ad Patrem, bono

bono vsu primæ gratiæ, qui de congruo aliam maiorem de cælis promeretur; facienti enim quod in se est Deus nunquam deerit; nam vt inquit S. Bonauent. in Medit. de vita Christi c. 3. *Postquam fecerimus, quæ per nos facere possumus, licet parua sint; ipse venit in animam secum ferens altissima dona.*

* 3 Fuit infusio nouæ gratiæ quæ in bono proposito ipsum constantia stabiliiuit, ne scilicet quocunque terrore iniecto retrocederet; & vt verbo finiam, fuit donum perseuerantiæ vsque ad perfectam iustificationem, sine qua nullam coronam promeremur quantumcunque bene inchoauerimus.

Virtus boni operis perseuerantia est.

Greg.

Qui perseuerauerit, vsque ad finem, hic saluus erit.

Hom. 25.

Nemo mittens manum ad aratrum, & respiciens retrò aptus est regno Dei.

in Euan. Matt. 10.

Non coronabitur, nisi qui legitime certauerit. Sic currite, vt comprehendatis.

2. Tim. 2.

legitimè autem certare est certando non defatigari. Hanc perseuerantiam omnibus necessariam præfigurauit tunica Talaris Aaronis, qua sacrificaturus induebatur; item quod illicitum erat animal sine cauda Deo offerre. Hoc autem perseuerantiæ donum à mera speciali gratia Dei expectandum est; Nam *velle adiacet mihi. perficere autem non inuenio*; & vt aiebat

Rom. 7.

Christus:

Sine me nihil potestis facere.

Sine ipso factum est nihil.

Ioan. 1.

Nemo magnus, nisi aliquo afflatu diuino, unquam fuit.

Cicer. l. 2.

Et sicut corpus non mouetur absque anima, nauis de Nat. absque remis aut vento, currus sine equis; ita se uoluntas nostra in nullum bonum mouere potest nisi à vehementi vento gratiæ adiuuantis Dei adiuuetur; Deus enim est, qui operatur in nobis uelle & perficere, pro bona uoluntate.

Deor.

Non possum esse continens, nisi Deus det.

Philip. 1.

Hinc Apostolici spemque metumque interdubij, tam humiliter de perseuerantia nouellarum plantarum loquebantur, sic Paulus Philippensibus: *Confidens hoc ipsum.*

Philip. 1.

- ipsum, quia qui cepit in vobis opus bonum, perficiet usque in diem Christi Iesu, & Petrus omnibus fidelibus,*
- 1. Petr. 5.** *Deus omnis gratia, qui vocavit nos in eternam suam gloriam in Christo Iesu, modicum passus ipse perficiet, confirmabit, solidabitque: & Sapiens ait.*
- Honestavit illum in laboribus, & complevit labores illius.* Ideo & sponsa clamat,
- Sap. 10.** *Traheme post te, curremus in odore vnguicorum.* turri.
- Magna itaque fuit Misericordia Dei erga huc Prodigum, cuius naus vela prospero vento aduerso maris aestu per mare penitentiae ad portum salutis usque implevit, id est, contulit ei gratiam perseverandi in bono proposito, quousque tandem ad portum perfectae justificationis appelleret. Haec dona perseverantiae instar falconum ad praedam emissorum, qui a volatu non cessant donec praedam vnguibus teneant. *Tenui eum nec dimittam.* Haec dona in venatione caelesti optimi canes venatici sunt, qui bestiam e cubili suo expulsam feruidè persequuntur, ut in ipso cubili perire malint, quam feram elabi. Haec dona in exercitu Christi sunt Equites honoris, qui lecto honore potius immori volunt, quam sinant inimicum Regem aut Reipublicae impunitum euadere. *Persequar ruinosos meos, & comprehendam illos, & non conuertar, donec deficiant.* Sunt mystica illa animalia gloriae, nata ad gloriam, digna gloria, quae Ezechiel in intricata a visione vidit, *Quatuor facies vni, &c. Non reuertuntur cum incederent, sed unumquodque ante faciem suam gradiebatur.* Sunt gloriosae illae rotae Dei, feræ, quae alia vice idem Propheta vidit, *Rota in medio rotae, cumque ambularet in quatuor partes gradiebantur, & non reuertebantur ambulantes; sed ad locum ad quem ire debebant, qua prima erat, sequebantur & cetera, nec conuertebantur.* Sunt pulchri & amæni illi fluuij, qui ex prima Dei ordinatione ad mare primum ipsorum principium dilabuntur, nec vnquam absque extraordinario & nouo Dei iussu ad fontem suum retro gradiuntur, quod Mare rubrum sub Moysè, Iordanem sub Iosue, ut filijs Israel ex Ægyptiaca seruitute pro-

profu
daret
seque

In
fistit
prell
ctum
bella
in Sol
nius a
voci h
Ezec
et Sol
Dom
horol
lonat
dius
ducit
Sa
Saul
Israe
vmb
ut ib
infig
que
ma e
ciens
Iosep
Respi
lis:
prius
bus
illi
roic
que
pro

profugis & à Deo in libertatem assertis, transitum daret, & de manibus Pharaonis euaginato gladio insequentis eriperet, fecisse legimus.

Mare vidit & fugit ; Iordanis est conuersus retrorsum

Psal. 13.

In caput alta suum labentur ab equore retro

*Ouid l. 1.
Tristium.*

Flumina. Sunt exacti solis imitatores qui nunquam sistit, aut retrocedit, sed semper progreditur, nisi expresso Dei mandato contrarium iubeatur, quod factum est tempore Iosue, qui vt facilius Amorrhæos debellaret, iussit, ne sol moueretur contra Gabaon, *stetit Sol in medio caeli, & non festinauit occumbere spatio vnius diei. Non fuit antea tam longa dies, obediēte Domino voci hominis, & pugnante pro Israel.* Sicut & tempore Ezechiae Regis Iuda, nam vt ait Scriptura: *Reuersus est Sol decem lineis per gradus, quos descenderat: & reduxit Dominus umbram per lineas, quibus iam descenderat in horologio Achaz, retrorsum decem gradibus.* Sunt sagittæ Ionathæ quæ nunquam redeunt retrorsum; sunt gladius Saulis, qui nunquam sine hostili sanguine reducitur.

Iosue 10.

*Isaia 38.
3. Reg. 20.*

2. Reg. 1.

Sagitta Ionathæ nunquam rediit retrorsum, & gladius Saul nunquam reuersus est inanis. Multum à timidis Israelitis dissident hæc dona, qui pauore suæ umbræ territi in Ægyptum redire decreuerant, vt ibi carnes vt allia manducarent, ventremque insigniter saginarent: Dissimilia sunt vxori Lot quæ contra Angelorum mandatum cum à Sodomaeducta esset, & in Segor pergeret, retro respiciens in statuam salis transformari meruit, quam Iosephus se vidisse testatur, & modo extare dicitur: *Respiciens vxor eius post se, versa est in statuam salis:* de qua nonnulli Rabbiorum opinantur eam prius fulmine ictam, & sulphureo igne adustis ossibus tandem in statuam salis conuersam fuisse. Illi certè qui grandia quæque attentant & heroica quæuis incipiunt, nec tamen ea ad finem vsque deducunt, similes sunt nationibus illis quarum primi

Genes. 19.

primi assultus in bellis plus sunt quam viriles, secun-
di autem cum frons ipsis animose obuertitur plus
quã feminei, quod Iulius Cæsar & Titus Liuius Gal-
lis Cisalpinis tribuunt, quippe quorum corpora niui-
bus Alpium simillima sunt; Vt enim Alpium niues
quantumuis frigidæ sunt, ad primum tamen vehe-
mentioris Solis radium resoluuntur; ita eorum cor-
pora sub cælo molli & humido educata, mox vt belli
impetu calefacta sũt, sudare & fatigari incipiũt. Hoc
vitium in Agamemnone arguit Achilles cum ipsum
ἄρα τὸ δειλὸν appellauit, quod omnia temerè attenta-
ret, & cum ad rem ventum esset vix aliquid auderet:

Policrat.
l. 6. c. 16.

Homer.

Aeres in principio franguntur in fine.

Comparari etiam possunt mulieribus illis quibus
vterus ad concipiendum fecundissimus est, & ta-
men præter embryones, inanimatam carnem, aut
abortum nihil pariunt; aut agris illis quos si primo
vere virentes, & in herba existentes conspicias, di-
cas in ætatis fine vberiores fructus, quam Gargarus
mons Phrygiæ, prolaturos, & tamen postmodum a-
ridas spicas proferunt: aut illis vineis quas si ex gem-
mis nouis que racemis indices, dicturus sis plures la-
tatas botros quam illæ Methymnæ; maiores quam
ille quem ex terra promissionis duo exploratores in-
recte attulerunt; magis vinosos & vino dulciori ple-
nos quam non fuerit illud quo Noe primus vineæ
plātator inebriatus est; aut Nectar illud quo dii quo-
tidie refici fabulantur Poetæ; & tamen spem vinito-
ris fallentes, nihil præter exiguos botros proferunt, à
quibus aut yillum aut acetum exprimatur

Isai. 5.

*Exspectauit Dominus vt vinea faceret vuae, & fecit
labruscas.*

Jerem. 7.

Conuersa es in amaritudinem vitis aliena.

Deut. 32.

*De vinea Sodomorum vinea eorum, & de suburbanis
Gomorra vua eorum, vua fellis, & botri amarissimi. Ed
Draconum vinum eorum & venenū aspidum insanabile.
Similes sunt pomis Sodomiticis quæ circa Asphalti-
ten crescere dicuntur, aspectu enim pulchra sunt,
sed si propius contractes tererrimum fetorem ex-
halabunt.*

halabunt. Comparat eos Christus homini superbo volenti edificare turrim Babylonicam, vel Pyramidem ex lapidibus Arabicis quam 300000. homines spatio viginti annorum vix absoluerent, vel augustum Dianæ templum, quale in Epheso fuit, vel Salomonis, quod extra controversiam omnia delubra tam in pretio & forma, quam sanctitate superat. Sed cum fundamenta iecerit, dimidium opus & structuram semiperefectam relinquere cogitur, ut quondam nominati illi turris Babylonicæ Architeciti.

Genes. 11.

*Pendent opera interrupta, minaque
Mûrorum ingentes, equataq; machina cælo.*

Virg. l. 4.
Æneid.

aut illi Ægypti Rex qui ut malè inchoatam Pyramidem perficeret, filiam suam prostituere decreuerat, dignus illo Evangelico sarcasmo, *Hic homo cepit edificare & non potuit consummare.* Neque etiam abs re hos magna promittentes & exigua præstantes comparabit monti illi Ætopico, qui cum omnibus circum habitantibus rusticis, ipsique Ioui montem aliquod parturire videretur, accurrerunt omnes stiptibus, sudibusque præuultis benè armati, ut scerum in cunis opprimerent, & suo ortu sepelirent: Sed quid actum? mons imprægnatus omnium armatorum risui murem peperit.

Luc. 16.

Athenaus
l. 14.

Parturient montes, nascetur ridiculus mus.

Horat. in

Equidem licebit huius sortis homines facturos appellare, ut quondam Antigonus Macedoniae Rex daturus sca Josoï græcè cognominatus est; quamvis enim in promittendo liberalis & regalis esset, in præstatido tamen tardus & parcus; & si promittendo ararium exhauriebat, nihil largiendo illud deuud implébat: Promittunt enim multa & magna, se vitam emendaturos, se hoc aut illud pro salute animæ suæ facturos, *Surgam, & ibo ad Patrem;* &c. sed aut negligentia, aut voluntate commutata nihil horum faciunt, sed sæpè ad vomitum redeunt: hincio quam exiguus pudor, quæ leuis tentatio ipsorum feruorem subitò sistat, aut etiam duplicatò

Arte Poetic.

Plutar. in
Emilio
Paulo.

M passu

passu ut latrones conspecti mercatorem eò vnde abierat, redire compellat, *Ad tempus credunt, & in tempore tentationis recedunt.* Melius est pauciora promittere & plura præstare; pauciora inchoare & plura consummare. Certè huiusmodi ad genium Dæmonis optimè faciunt: quis enim nescit ipsum omnibus bonum facere volentibus ex aduerso occurrere, & propterea Sathan, id est, Aduersarium dici. Semper etiam hominem insequitur, & eius calcaneo insidiatur, ne inchoatum opus ad finem perducat,

Genes. 3. Insidiaberis calcaneo eius.

Genes. 49. Dan coluber in via, cerastes in semita, mordens unguis equi, ut cadat ascensor eius retro.

Contingit illis, quod tribus illis mulieribus que secundo Christum vngere proposuerant, vnguenti præparauerant, & ad sepulchrum ibant, dicunt enim inter se, *Quis reuoluet lapidem ab ostio monumenti? quæ si dicant. Quid facimus? quo imus? quis sepulchrum illum lapidem de corde nostro tollet?* Has molestias se expertum conqueritur Augustinus, cum sermone de sua conuersione cogitare inciperet, dicens,

Aug. l. 8. Nugæ nugarum retardabant me cunctantem abripere excutere ab eis, & transilire quo vocabar, cum diceret mihi consuetudo violenta, Putasne sine istis poteris? & infra: retinebant me nuge nugarum; & vanitas vanitatum antiqua amica mea, & succutiiebant vestem meam caneam. & submurmurabant, Dimittisne nos? Et à momento isto non erimus tecum ultra in æternum? Et à momento isto non tibi licebit hoc vel illud ultra in æternum.

Easdem diabolicas persuasiones se passum fatetur Sanctus Cyprianus cum de deserenda idololatia & amplexanda lege Christi serio cogitaret, ita scribens,

Cypr. l. 1. Ego cum in tenebris atque in nocte cæca iacerem, cum in saeculo iactantis seculi, nut abundius ac dubius vestigiis oberrantibus fluctuarem, vitæ meæ nascens, veritatis ac lucis a-

lienus,
opinaba-
batur,
lauacro
verer, co-
mutare
repente
tori a
tustatis
radice s
pularib
veste co
sum se
oblectat
potest.

Audi
qui pos
requam
lem in
quas in
stimans
tiam, le
uum ec
fingitur
pius na
eternar
rum na
credere
gortio
dem fa
munis
diabolo
suffici
fite no
fere ide
via De
pad S.
liquim

uenus, difficile prorsus ac durum, pro illis tunc moribus, operabatur, quod in salutem mihi diuina indulgentia pollicebatur, ut quis renasci denuo posset, utque in nouam vitam lauacro aque salutaris animatus, quod prius fuerat exposueret, corporis licet manente compage hominem ac mentem mutaret. Quin impossibilis, aiebam, ista conuersio est, ut repente ac perniciouser exuatur, quod vel genuinum sit u materia naturalis obduruit, vel usurpatum diu senio uentis inoleuit: Alta hac & profunda penitus radice sederunt. Quando parsimoniam discit, qui e-pularibus cœnis, & longis dapibus assueuit? Et qui pretiosa veste conspicuus in auro atque in purpura fulsit, ad plebeium se & simplicem cultum quando deponit? fascibus ille oblectatus & honoribus esse priuatus & inglorius non potest.

Auditis hic Auditores quomodo vir ille sublimis, qui postmodum Episcopus & Martyr factus est, antequam baptizaretur, conuersionem illam moralem impossibilem putauerit & fabulis Ouidij, quas in Metamorphosi narrat, annumerauerit, existimans hanc Christianam, ut ita dicam, renascentiam, seu iteratam natiuitatem ueteris Adami in nouum æquè impossibilem, ac illa Pythagorica, qua fingitur eandem animam in diuersis corporibus læpius nasci, aut aliam qua Christiani credunt se ad æternam vitam resurrecturos. Nihil enim horum naturali ratione assequi poterat, adeoque nec credere, & sic in sua infidelitate hærens facili negotio à suo bono proposito terrahebatur. Idem facit sensualitas humana omnibus communis, omnia bona proposita interrumpens, ut diabolo famuletur: conatur illa philosophari, & sufficientem ducem se ostendere, ut à bono proposito nos abducat, aut saltem hæres faciat, quod fere idem est, nam ut quidam bonus Pater ait, *In uia Dei non progredi, regredi est.* Inquit ille apud S. Bernardum Serm. super illud Ecce nos reliquimus omnia. *Noli precipitanter agere, dili-*

genter considera, diligentius intueri: Magnū est quod proponis, & opus habes multa deliberatione. Experiri quid possis, amicos consule, ne post pœnitere contingat.

Cicero. Deliberandum est diu, quod statuendum est simul.

Marci 16. Quis reuoluet nobis lapidem ab ostio monumenti.

Psal. 136. Quomodo cantabimus canticum Domini in terra aliena.

Num. 13. Nequaquam ad hunc populum ualemus ascendere, quia fortior nobis est.

Breniar.
Roman.
10. Sept.
Athanas.
in Vita S.
Anton.
Bonas. in
Vita S.

His & similibus dolis conatur diabolus eos, qui statuerunt eius iugum tyranicum excutere, & collum suum iugo Christi subdere, retrahere, ipsaque uiam obstruere & obsepere, & quasi baculis & uirgis retrorsum compellere; sic S. Antonium, S. Nicolaum Tolentinatem, S. Franciscum aggressus est; hunc Patris uolentia, ipsum oblata spe insignis matrimonij; illum duris uerberibus & flagellis a capite tramite reducere studens, ut desinant dicere, Surgam & ibo ad Patrem meum; aut aperte retrocedant, sicut adolescens Euangelicus, qui timens ne si omnia que habebat venderet, & in pauperes distribueret, ipse pauper & egenus uiueret, a bono suo proposito manifeste resiliret, magis exorsus Deo, quod a contrariis quasi sponsalibus recessisset;

Osea 2.

Desponsabo te mihi in fide.

quam erat cum hoc initium suae conuersionis nondum fecisset; quod pulchre explicat S. Petrus dicens,

2. Petri. 2.

Si enim refugientes coinquinationes mundi in cognitione Domini nostri, & saluatoris Iesu Christi, his rursus implicati superantur, facta sunt eis posteriora deteriora prioribus. Melius enim erat illis non cognoscere uiam iustitiae, quam post agnitionem, retrorsum conuerri ab eo, quod illis traditum est sancto mandato: contingit enim eis illud uerbi Pro- uerbij: Canis reuersus ad suum uomitum, & sus lotus in lutu abro luti. Hinc etiam inter caetera scelera Ierusa-

lem hoc
a gauri
Quis
bitur pro
liquisti m
manum
gans
Nou
inter re
mum sic
posito se
lo dicer
Cursu
& cum l
cum ma
morum
ille nar
gnus cep
mea vul
go, omni
torigno
le, aut in
in fagan
gnus e
bono uiu
rati: sic
Curre
di
Sic su
su
Instit
Felix ita
mife. ioc
conc pi
tione au
nis fir er
tenno be
len

Item hoc ei per Prophetam obiicitur potissimū, quod a leuitate Dei recessisset, dicens,

Ierem. 5.

Quis enim miserebitur tui Ierusalem: aut quis contristabitur pro te: aut quis ibit ad rogandum pro pace tua? Tu reliquisti me, dicit Dominus, retrorsum abiisti, & extendam manum meam super te, & interficiam te: Et laboraui rogans.

Nouit, nouit Diabolus, Auditores optimi, quod inter reliqua hominis heroica facta illud vel potissimum sit, quod instar immotæ rupis in suo bono proposito semper constans perseueret, ita vt cum S. Paulo dicere possit,

Cursum consummaui, fidem seruaui.

Isai. 50.

& cum Isaia, *Retrorsum non abi, quasi dicat, quem locum mandato ducis sortitus sum, aut vulneratus, aut mortuus occupo, quod Catilinæ milites strenuè fecisse narrat Salustius, Fere quem quisque pugnando locum cepit, eum amissa anima corpore tegebat: omnia mea vulnera honesta sunt quia in pectore, non in tergo, omnia aduersa vulnera.* Et sicut generoso militi maior ignominia inferri nō potest, quā si dicatur in fidele, aut in constantē fuisse, locum & aciem deseruisse, in fugam se coniecisse; ita & Christiano nihil indignius exprobrari potest, quam quod credendo & bene viuendo ceperit, sed in bono opere non perseuerarit: sic Paulus ad Galatas:

Salust. in coniuat. Catil.

Currabatis bene, quis vos impediuit veritati non obedire? &

Sic stulti estis, vt cum spiritu ceperitis, nunc carne consummemini:

Amphora cepit

Instituit, currente rota cur arceus exit?

Felicitateque fuit noster Prodigus, cui Deus specialī misericordia dedit gratiam, non bonum propositum concipiendi, verum etiam in eo absque vlla vacillatione aut dubio persistendi, imo vsque ad executionem sit em procedendi: & hæc pura Dei gratia est, *Et tunc benedictionem dabit legislator, ibunt de virtute in*

M 3

virtut.

virtutem, videbitur Deus Deorum in Sion.

Psal. 48.

*Etenim Dominus dabit benignitatem, & terram
sua dabit fructum suum.*

Æquum itaque est vt maximas Deo gratias agat, quod ei tam benignè manum porrexerit: quod gratiam superandi impedimenta & tentationes dederit, quod præterita delicta ei in memoriam reuocauerit, quod superato omni pudore & timore ad Patris pedes progressus eius gratiæ & indulgentiæ seipsum commiserit:

Psal. 72.

Tenuisti manum dexteram meam, & in voluntate tua deduxisti me.

Deus qui præcinxit me virtute, & posuit immaculatam viam meam. Qui perfecit pedes meos tanquam ceruorum, & super excelsa stans me. Dilatasti gressus meos subtus me, & non sunt infirmata vestigia mea. Persequar inimicos meos, & comprehendam illos, & non conuertar donec deficiant.

Psal. 22.

Ierem. 31.

Isa. 11.

Deduxit me super semitas iustitia.

In charitate perpetua dilexi te; ideo attraxit me miserans.

In funiculis Adam traham eos, in vinculis charitatis.

Neque enim Deus nobis solum largitur filum gratiæ suæ, quo ducente è Labyrintho egredi possimus, vt quondam Ariadne suo Theseo fecit; sed etiam nos ad se trahit, & omnibus viribus & auxiliis nos quasi ex profundo barathro funibus educit.

* Item fuit infusio virtutis spei aut eius confirmatio, quæ cor eius ad eò securum reddebat, vt non timens rigorem Patris ad eius pedes coram tota familia accesserit: sed in memoriam reuocans immensitatem bonitatis eius naturalis, ad antiquum illud oraculum se conuertit, *Deus est summum bonum: Deus est optimus maximus: Nemo bonus, nisi solus Deus.*

Isa. 2.

Conuertimini ad Dominum Deum vestrum: quia benignum

nignus
prestab
nus, fe
præsta
memo
merita
modo
mis pe
diæ il
autem
opus i
manu
tioner
Deus
fellice
iam ge
promi
lemem
nis vir
aduen
& Iyer
populo
Public
venieb
gelicu
parati
quasi
cordia
recolit
turus,
ctos &
teræ, e
talem
mulg
de fam
Ce
aplo

nignus & misericors est, patiens, & multa misericordia, & prastabilis super malitia. Deus totus bonus & solus bonus, facilis ad ignoscendum, sapius ei occurrebat, & prastantiora quaedam Misericordiae illius opera in memoriam reuocabat, quomodo Adamum mox merita morte propter peccatum non affecerit, quomodo Dauidi, Manasse, Niniuitis aliisque maximis peccatoribus pepercerit, quae omnia Misericordiae illius infinitae viua exemplaria erant, maximè autem illud summum & prastantissimum pietatis opus infiniti amoris indicium; cum enim genus humanum per peccatum Adae in aeternam damnationem collapsum est, mox misericordia morus Deus illud redimere, idque tam nobili lytro, Deo scilicet Incarnato de virgine nato, quod & ipsum etiam generi humano in primis parentibus ipsa hora promisit, *Ipsum semen mulieris conteret caput tuum,* semen inquam mulieris absque commixtione seminis virilis, diabolo caput conculcabit; quod ipsum adueniente plenitudine temporis factò impleuit, & lytrum appendit, *Redemptionem misit Dominus populo suo.* Iesum Christum de virgo natum, in quem Publicani & peccatores nostri qui ad Christum veniebant iam credebant, cum tamen lapsum Angelicum paulò ante factum per ipsos nunquam repararit.

Nusquam Angelos apprehendit, sed semen A-
braha.

quasi humana natura ei charior esset, vt in eo misericordiae Colophonem imponeret. Dum haec, inquam, recollit, certam spem concepit quod veniam impetraturus, quod in gratiam admittendus, quod inter electos & charos filios è quibus sua demerita ipsum erarerat, denuò ascribendus esset; deniq; quod Pater ipsius talem prateritorum Amnestiam & obliuionem promulgaturus sit, vt nec frater, nec serui, aut quisquam de familia ei aliquid horum exprobrare aufurus sit.

Certè quod Deus homines redemerit, & angelos apios deseruerit, manifeste ostendit quod nos Deo

Angelis chariores simus. Narratur quod cū Phryne scortū Bœoticum, nō tamē Bœotico ingenio præditum, a Praxitele artificiosissimo sculptore amantissimo suo facultatē accipisset eligendi quam vellet ex tota eius officina pulcherrimam statuā, & ipsa ignoraret tacente Praxitele quānam præstantissima esset, hoc stratagemate ysu est; subornavit aliquem qui nūciaret domum eius incendio absumi, officinas & statuas periclitari, iamiam amburi, ad extinguendū incendium properaret: dū eō cōcitus pergit sæpē sollicitus inquisiuit, an saltem statuā Cupidinis superesset? miserū enim se fore aiebat, si nō hæc, & alia quedam ex omni suo labore superesset; omniaq; salua fore, si modo Cupido naufragium flammarū euasisset: Quibus auditis Phryne iudicans ipsius iudicio statuam Cupidinis pulcherrimam esse, eam petiit & obtinuit, quam post eius mortem Thespiz octo milibus coronatorum aureorum coemerūt. Simili modo dico, si quis nulla alia via discernere queat quæ creaturā rationalis, Homo, an Angelus, Deo charior sit, cum vtraq; sit eius viua & perfecta imago, hæc sane ratione id facile deprehendet, si videlicet consideret ad vtrius liberationem accurrerit, cum vtraq; peccatum æquali periculo combustionis & æternæ dānationis exposita esset: Et sine dubio, si aduertent, quod ad liberandū hominē diuinus ille Praxiteles imaginū viuentiū sculptor & Dei filius, relicta cœlesti curia, vt Praxiteles voluptatis suæ loquum, ad eripiendum ex hoc pœnali incendio (quod nullum ipse promeritus erat) hominē suum Cupidinem, nō ad Angelos accurrerit; mox concludet Deo homines Angelis chariores fuisse. Sicut coniugati si dubitarent, vtrum plus deberent, an coniugi, an parentibus? facile se resoluunt si Adamum in præsentia Dei dicentem audiant, *Propter hoc relinquet homo patrem & matrem, & adharebit uxori suæ, & erunt duo in carne vna.* Aut si quis ignorasset quam tenere David amaret suum Absalonem, quamuis rebellem & omnium rebellium ducem, criminis læsæ Maiestatis in primo

Genes. 2.

gradu
tio co
tribus
Seruati
prelio
ero A
sterio
eiular
Absalon
salon
vigin
rant;
stum
mixta
ira di
mes, c
tuo c
pro m
modo
nes,
Deo p
erit, c
fit; pr
adeo
pecca
& Sal
Deus
pœni
milia
niten
ditum
me la
fingu
cum
gabo

Al
gradu

gradu, & attentati Parricidij reum, id facili negotio cognouisset, audiens ipsum tam seuerè & amicè tribus militiæ suæ ducibus seorsim præcipientem, *Sernate mihi puerum Absalon*: audiens ipsum finito prælio nuntios diversos interrogantem, *Estne pax puero Absalon? Estne pax puero Absalon?* quem cum ex posteriori mortuum intellexisset, instar fæminæ flens & ciulans fractis singultibus clamabat, *Fili mi Absalon, Absalon fili mi, quis mihi tribuat, ut ego moriar pro te: Absalon fili mi, fili mi Absalon*: & ne cogitabat quidem de viginti millibus populi quæ cum Absalone conciderant; affectus enim erga Absalonem deuorabat affectum erga populum, vt pluma Aquilæ alias sibi admixtas solet: Ex quo facillè colligitur Simiam non ita diligere suos fœtus, quantumuis turpes & deformes, quæ Dauid peruersum suum Absalonem; nec mortuo catulo tanta doloris signa ostendit Simia, quam pro mortuo Absalone hic magnus Rex. Eodem itaq; modo qui nescit Deum maiore amore erga homines, quam Angelos affici, ex eo facillè colliget quod Deo plus lapsus hominis, quam angelorum displicuerit; quos pro illis mortem crudelem subire dignatus sit; pro his, ne quidem è throno suo assurrexerit: adeoque ex hac consideratione licebit pœnitenti peccatori firmam spem Remissionis, Iustificationis, & Salutis concipere, & sibi animosè dicere, Et quid! Deus adeò bonus an vnquam creaturam suam verè pœnitentem malè tractabit? Deus qui se pro me humiliavit & tanta passus est, vt me redimeret, me pœnitentem & lachrymantem perdet? Ille qui vt me perditum inueniret tantum martyrium passus est, cum me lachrymis humefactum ostendam, cum suspirijs, singultibus, & pectoris tusionibus audiri me faciã, cum fumantibus & calidis meis lachrymis faciem rigabo, me recipere nolet?

Quærens me sedisti lassus

Redemisti crucem passus

Tantus labor non sit cassus.

Abfit, abfit: longè ab hoc amore omnis abest crudelitas.

M 5

Deus

*Plin. l. 29,
cap. 6.*

- Psal. 11.* Deum meum in te confido non erubescam.
- Psal. 4.* Tu Domine singulariter in spe, constituisti me,
Spe salui facti sumus.
Spes non confundit.
- Iob. 13.* Etiam si me occiderit, in eum sperabo.
- Psal. 129.* Apud Dominum misericordia & copiosa apud eum
redemptio.
- Psal. 55.* In Deo speravi non timebo quid faciat mihi caro.
Quis unquam iuste desperabit, cui cum Deo ad eum
misericordiam, & hominum amanti agendum est. Signi-
ficat itaque hic motus Misericordiam, quod Deus pec-
catorem tremantem & pauentem securum reddat, ani-
mum ei inspiret, & spem firmam veniam, seu galeam
capiti imponat,
Loca galeae spem salutis, ut audeat ad Patrem accede-
re, & in duellum amoris inclinato capite se intronit-
tere, ipsum genuflexionibus, amplexibus, lachrymis,
confessionibus, detestationibus, protestationibus, ab-
iurationibus, coniurationibus, omniq; artificio, quo
amicè cor offensum molliori & reconciliari solet, lu-
perare & vincere.
- August.* Hic ure, hic seca, ut in aeternum parcas.
- Ouid. l.* Tolle manus in vincla meas, meruere catenas.
- Eleg. 7.* Nec nostris oculis, nec nostris parce capillis.
Fac me sicut unum ex mercenarijs tuis.
- Chrysof. Hom. 9 in Priorem ad Theff. ait: Quam-
modum galea principale membrum eorum, quae in corpore nostri
sunt, conseruat, dum caput circumdat, & undiq; tegit: ita &
spes cogitationem nostram concidere non sinit, sed capitis in-
star erigit, nihil extraneum in illam incidere permittens.
- Laurentius Iustinianus in ligno vitae cap. 2. Spes est
quasi columna, quae totum spirituale aedificium sustentat;
qua deficiente aedificium corrumpit, ac in barathrum despera-
tionis concidit. Est etiam anchora anima, eam seruans, ne
a procellis tentationum irrumpatur.
- Maxima sane misericordia & Prodigio & peccatori-
bus omnibus exhibetur, si firma spe veniae muniantur.
Huius defectu Cain eo usque prolapsus est, ut diceret,
Maior est iniquitas mea, quam ut veniam merear: Huius
defectu Iudas, cum culpam agnouisset, deplorasset, con-
fessus

fessus esset, pretium sanguinis restituisset, omnia se
 suspendendo corrupit: *Elegit suspendiū anima mea: Ab-* *Iob. 7.*
iens laqueo se suspendit. Ante se damnans, quam ipsum dā-
naret Deus. O miserum! cur non potius genibus Ma-
 gistri sui se aduoluit, quam ad pedem scalarum, ex qui-
 bus se suspendurus erat accessit? Cur non prius iuit
 ad scalam Iacob & ad crucem, in cuius summitate
 Dominus ipse Iesus-Christus affixus erat, quam ad
 scalam pro suo suspendio erectam pergeret, in cuius
 summitate Diabolus infelicem illam animam exspe-
 ctabat, *ut abiret in locum suum?* Cur prius ad crucē suā *Act. 1.*
 quam Magistri sui appropinquauit, quò si perrexisset,
 omnia ipsi cessissent feliciter? Si modo sperasset in il-
 lum, qui hoc ipso tempore in momento & ictu oculi
 ex latrone, ut minimū triginta triū annorū, gloriosū
 martyrem fecit: qui sciuentē illū etiam mortuū cor-
 pus Christi lancea militem, testē suum & Notarium
 aqueo sanguine scribentem reddidit: Hic, hic ad pe-
 dem huius scale, ad basim huius crucis inuenisset, quo
 cor suum desperationi abiectum erigere posset, & an-
 choram spei in Misericordia boni sui Magistri defi-
 gere: Hic praconē clamantē, tuba sonantē audisset:

*Nemo perit, nisi cui non libet poenitere; nemo damnatur
 nisi qui desperat.*

Quisquis aestimet quanti uolet hunc effectum Mi-
 sericordiae Dei in anima Prodigii & omnium peccato-
 rū, spē admissionis in gratiā; ego sanè cū deuoto Ber-
 nardo maximè eū facio, qui cū alibi septem Dei Mi-
 sericordias enumeraret, huius non oblitus est, dicēs.

Postquā in his quinque miserationibus à malo liberaueris; Bern. Ser.
in duabus alijs bona largiris. Haec duae sunt gratia promo- *88. de 7.*
uendi, quae uidelicet munus bonae conuersationis indulget, & *Miseric.*
spes obtinendi, quae donas homini indigno & peccatori, de-
tua toties experta bonitate, usq; ad caelestia speranda, pre-
sumere. & alius,

Inauditum misericordia genus est, quod cum Deus Mife- *Tertul. l.*
ricordiam negare posset, non modo non negat, sed ipse etiam de Poenitē-
tiis, & rogat, & minatur, nisi ad eum reuertaris, qui tāto tū-
salutis nostrae amore tenetur.

Et

Et etiam notandum est in hac spe & ferè de diuina bonitate præsumptione, quod Deo placeat & nobis ad meritum reputetur, si tunc etiam gratiam speremus, cum obtineatæ veniæ apparentia minima est.

Rom. 4.

Contra spem in spem credere.

Etiamsi occiderit me in ipso sperabo.

Sicut è contrario desperatio inter peccata maxima & irremissibilia computatur, qui enim desperat, quantum in se est, summum bonum, bonitate; omnipotentem condonandi potestate; ordinariè misericordiam misericordia spoliatur.

*Plutarch.
in Fabio.
Liuuius
l. 22.*

Legimus apud Romanos Terentio Varroni è clade Cannensi infeliciter reduci, Senatum populumq; quasi re benè gesta occurrisse, gratiasque egisse quod de Republ. Romana non desperasset, sed quantum erat exercitus reduceret, quamuis in acie quinquaginta millia hominum cecidissent, quamuis Aufidus fluuius iuxta Cannas Romano sanguine rubuisset; quamuis iam tot Romanorum millia internecioni daret, vt eorum capitalis inimicus & hostis Hannibal misericordia motus, diceret, satis est, *Parce ferro*: quamuis Romanorum cadauerum ea copia fuerit vt in torrentem coniecta pontem Carthaginensibus strauerint, per quem de castris in castra commeate possent: quamuis ex nobilitate & equestri ordine tot millia cecidissent, vt detractis annulis modicum vnus impleuerit Annibal, vt narrat Liuius; vel duos, vt Florus; vel tres, vt Plinius, ac Carthaginem transfugerit: quamuis tot arma à fugientibus abiecta, & mortuis detracta essent, vt cum cladem hanc reparare conarentur Romani, arma non inuenirent, quibus muniti hosti occurrerent, nam vt ait Florus. *Arma non erant, detracta sunt templis*. Denique quamuis Roma post obsessum à Brenno Capitolium nullam vnquam maiorem cladem sensisset, & iam in seruitutem Carthaginensium incidere verebatur, tamen consulem suum Terentium Varronem, qui stultè contra consilium collegæ sui Pauli Æmilij in præ-

*Flor. l. 2.
cap. 6.
Valer.
Max. de
crudeli-
tate.*

Flor. ibid.

lium
bun
desp
S
vt cu
mus
hilo
ipful
vlna
cem
ius M
tém
bis a
diffi
nos i
glorif
me
cogr
N
gelic
chru
D
tant
alle,
capit
xit; si
mun
dit; s
lijs s
rijs a
prop
exce
eius
oru
grati
cord
& in
tate

lium descenderat & infeliciter pugnaverat, gratula- *Valer.*
bunda excepit, idèd solum quod de Republica non *Max. l. 3.*
desperasset. *cap. 4.*

Sic etiã Deus noster adèd clemens & bonus est, ut cum omnia mala fecerimus, omnia dissipauerimus, omnem substantiam nostram prodigerimus, nihilominus tamen omnia se benè habeant, modo ad ipsum redeamus, ad eius pedes aduoluamur, in eius vltas prorouamus, ab ipso veniam & gratiam deprecemur, spem certam concipientes nos cum diuina eius Maiestate in bonam gratiam redituros. Vice autem versa in suam ignominiam vergere putat, & nobis ad damnationem imputat, si de clementia eius diffidentes peccatum peccato accumulamus, aut nos ipsos interficiamus.

Quoniam in me sperauit, liberabo eum, eripiam eum & Psal. 90.
glorificabo eum: Protegam eum, quoniam cognouit nomen meum: Clamauit ad me & ego exaudiam eum. Quoniam cognouit nomen meum Deus Opt. Max.

Non putem Magdalenam, Helenam illam euangelicam famosam in ciuitate peccatricem, quæ pulchrum putabat

Digito monstrauerit & dicitur hæc est, hæc est Babilon.
tantum beneficij Christo præstitisse, aut eum recreasse, siue cum pedes eius lachrymis lauit, & capillis capitis sui terxit; siue cum eum unguento pretioso unxit; siue cum fracto alabastro unguentum suauissimum paulò ante mortem Christi in caput eius effudit; siue cum post mortem eum cum Nicodemio & alijs sepulchro mandauit; siue cum vna cum alijs Martijs ad sepulchrum quod deerat vnctionis suppletura properauit; siue cum ipsum liberaliter in castro suo excepit, siue cum pedibus eius assidens à dulcissimo eius ore pependit, & nectare diuinorum eius eloquiorum pasta fuit: quam cum ad eius pedes se abiecit, gratiam petijt, præteritorum veniam implorauit, in corde verum dolorem & spem certam veniæ gestans, & in fronte de sua fæditate verecundiam, & de bonitate & clementia Dei hilarem securitatem ostentans.

E cony

Vide Aug. Serm. 28. ad fratres in eremo. E contra non puto Iudam tantoperè Iesum Christum offēdisse aut per peccata quæ ante Apostolatam perpetravit, ut quod incestuosè cum matre propria coierit, aut quæ in Apostolatu cōmiserit, ut quod sapius Magistrum expilarit, quod pecunias cōmunibus necessitatibus destinatas, cum loculos portaret, ad propriū vsum diaerterit; quod sapius murmurauerit, & maxime cum Magdalena unguentum in sacrū Christi verticem effunderet; quod cum affectu prodendi Dominū indignè corpus Christi susceperit; denique quod ipsum proditoriè osculo tradiderit, quam cū ex desperatione & totali de diuina clementia diffidentiam vitam sibi laqueo ademit.

Hinc spem in Deū Scriptura ubiq; commendat.

Psal. 61. Sperate in eo omnis congregatio populi, effundite coram illo corda vestra

Psal. 26. Spera in eo & ipse faciet.

Psal. 19. Beatus vir cuius est nomen Domini spes eius.

Ecclef. 2. Nullus sperauit in Domino, & confusus est.

Thren. 3. Bonus est Dominus sperantibus in eum, anima querenti illum.

1. Ioan. 5. Omnis, qui habet hanc spem; in eo sanctificat se.

Mihi quidē videtur, quamuis neq; oporteat de diuina bonitate præsumere, neq; eius Iustitiā nimium timere, quæ duo quædā præcipitia extrema sunt ad periculū æternæ damnationis, & naufragij perpetui deducunt: minus graue peccatum fore, si misera anima parum excedat sperando, id est, aliquo modo præsumendo, quā si peccet nimium timendo, id est, desperando, quantum est ex parte Dei, & ex parte sua: ex parte Dei, quia præsumendo de eius misericordia eius bonitas cōmendatur: ex parte ipsius quia feliciter vita in præsumptione quā desperatione transigitur; qui enim in tali præsumptione viuit, nō nisi post mortē in Infernū labitur, qui autē in continua desperatione vitā agit, iā viuens in Inferno positus est, & in peccato irremissibili contra Spiritū sanctū, quod neq; in hoc neq; in futuro sæculo remittitur, moriens in æternā damnationem præcipitatur.

Memini me Iuuenē ex præclaro quodam Theologo audijſſe, Malle ſibi rem eſſe cum hominibus laxioris conſcientiæ, quam cum ſcrupuloſis: facilius enim à ſuo extremo ad mediocritatē reduci laxiores illos, quam iſtos ſcrupuloſos poſſe. Similiter memini me, alicubi apud Chryſoſtomū legiſſe, quod optaret erga delinquentes miſericordia & clementia, quam nimio rigore & ſæuitia excedere; & certē mihi quidē videtur, & Deū & hominē magis magnā bonitatem quam ſeueritatē decere.

Quærenti itaque quid ſibi velit illud: *Miſericordiæ motus*? Reſponderi poterit ex hoc motu Patris aliquē effectum Miſericordiæ diuini, qui ſit aut inuſio Spei in animam in qua non erat, aut eiufdem argumentatio & ſolidatio in anima vbi ſedem iā fixerat, vt quis tanto commodius ad completā & perfectā iuſtitiam deueniat. An quis ſcitan nō etiam hoc ſignificet quod Chriſtus Publicanis ſpeciale gratiā contulerit, qua adiuti ad iuſtitiam morālē pertingere poterant, quæ in eo conſiſtit, vt quis ſecundū dictamen rectæ rationis & legis naturæ mores ſuos former & actiones dirigat, quomodo multi Philoſophi vixerunt: Qui ſtatus multū ſtarorum improborum ſuperat gentiliū; & multò à ſtatu boni Chriſtiani renati & iuſtificati ſuperatur? Credo & hoc illis verbis ſignificari poſſe: nam & hic ſtatus ſpeciali miſericordiæ & gratiæ diuinæ attribuendus eſt.

Eſt aliquid prodire tenus, ſi non detur ultra.

II.

NUM FVERIT ALIQUA REMIſſIO PECCATORUM SINE IUſTIFICATIONE.

ET quis ſcit an Deus hic nihil extraordinarium operatus ſit? mutationem inquam priuatiuā, vt eā appellat Scotus, qua homo ex inimico Dei fit non inimicus: & ſic eſſet remiſſio peccatorum, & fractio ſyngraphæ obligatoriæ ad pœnam æternam, ad quā quicquid toties ſe obligat, quoties Deum mortaliter offen-

*Scotus in
4. diſt. 1.
q. 6. ad ar.
gumenta 1*